

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENECE

Abbonamenti: Mess 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Bollettino n. 1116

Un convoglio nemico attaccato

Un piroscafo affondato — Obietivi navali nemici colpiti — 8 apparecchi nemici distrutti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Nel Mediterraneo occidentale un nostro sommergibile comandato dal tenente di vascello Luigi Andreotti da La Spezia ha effettuato un duplice ardito attacco in superficie contro un convoglio fortemente scortato colpendo due piroscafi da circa 10.000 tonnellate di cui uno risulta affondato.

L'arma aerea germanica attaccava obiettivi navali nelle acque di Pantelleria colpendo con bombe un mezzo da sbarco e sei navi trasporto di medio tonnellaggio.

L'aviazione avversaria che ha agito ieri su Castelvetrano perdeva sei apparecchi dei quali tre su Pantelleria e uno su Capo Spartivento in combattimento, uno nella zona di Castelvetrano ad opera delle artiglierie contraeree, uno precipitava in fiamme nei dintorni di Marsala.

Velivoli britannici hanno mitragliato motovelieri greci nei pressi delle isole Jonio: Impegnati dalla caccia tedesca due Bristol Blenheim venivano abbattuti.

Vojno poročilo št. 1116

Sovražna spremljava napadena

En parnik potopljen — Sovražni pomorski cilji zadeti — 8 sovražnih strojev sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

V zahodnem Sredozemlju je neka naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Luigia Andreotti iz La Spezie izvedla dva srđita napada na morski površini proti močno zaščiteni spremljavi in zadela dva parnika s približno deset tisoč tonami, od katerih je bil eden potopljen.

Nemško letalstvo je napadalo pomorske cilje v vodah Pantellerije ter je z bombami zadelo eno izkrcavalno sredstvo ter 6 srednjevelikih prevoznih ladij.

Nasprotno letalstvo je včeraj napadlo Castelvetrano in je izgubilo 6 letal, in sicer tri nad Pantellerijo, enega nad rtičem Spartivento v boju, enega je pri Castelvetranu sestrelilo protiletalsko topništvo, eno pa je goreče strmoglavilo na tla v okolici Marsale.

Angleška letala so obstreljevala grške motorne jadrnice blizu Jonskih otokov: nastopili so nemški lovci, ki so sestrelili dve letali vrste Bristol Blenheim.

Vladar obiskal La Spezio

La Spezia, 15. junija. AS. Včeraj zjutraj je nepričakovano prispel v La Spezio Nj. Vel. Kralj in Cesar. Vladar je v spremstvu poveljnika vojaškega pomorskega oddelka obiskal kraje, prizadete od sovražnih napadov. Meščanstvo je priredilo Vladarju velike manifestacije.

Sprememba v velikem fašističnem svetu

Rim, 15. junija. AS. Uradni list objavlja naslednji Kr. ukaz: »Advokat Carlo Chiengo je nehal biti član velikega fašistovskega sveta. Fašistu Tullio Gianetti je spet priznано članstvo velikega fašistovskega sveta, preneha pa biti član korporacijskega ministristva za ves ta čas.«

Izjalovljeni sovjetski napadi

Nemško letalstvo napadlo področje Londona in vzhodno Anglijo 20 nasprotnih letal sestreljenih nad Nemčijo

Hitlerjev glavni stan, 15. junija. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Severno od Kubanija in na področju pri Bjelovu so se izjalovili sovražni krajevni napadi.

Na morju pri Pantelleriji so hitra bojna letala dosegla bombne zadetke na sedmih prevoznih ladjah srednje velikosti. Nemška težka bojna letala so bombardirala preteklo noč pristaniske naprave v Boni.

Pri oboroženih izvidniških poletih nad Atlantikom so nemška bojna letala hudo poškodovala eno trgovsko ladjo pred portugalsko obalo ter sestrelila v letalskih bojih 4 sovražna letala. Angleški bombniki so prileteli preteklo noč nad zapadno nemško ozemlje. Zaradi bombnih zadetkov v stanovanjskih predelih, ki so povzročili znatna razdejavanja, je imelo predvsem prebivalstvo mesta Oberhausen izgube. Do zdaj so ugotovili sestrelitev 20 bombnikov.

V noči na 15. junij je letalstvo napadlo vsamezne cilje na področju Londona in v vzhodni Angliji z bombami težkega kalibra. Pri včeraj javljenem napadu sovražnega letalskega oddelka na nemški konvoj, so se uspehi sestrelitev po zaključnih poročilih povišali na skupno 8 bombnikov in torpednih letal. Ena lastna

Odločni sklepi fašistične stranke

Tajnik stranke je poslal Duceju izjavo državnega vodstva stranke, ki potrjujejo odločno voljo naroda do borbe za končno dosego zmage

Rim, 15. jun. AS: Tajnik PNF je ob koncu sej državnega vodstva stranke, katerih so se udeleževali ministri Polvereli, Cianeti, Biagini, podtajnik Albini, načelnik glavnega stana milice Galbiati in vsi nadzorniki, poslal Duceju naslednjo izjavo:

Duce!

Vodstvo fašistovske stranke je z vzklikom sprejelo izjavo, ki jih imam čast Vam predložiti: Vodstvo fašistovske stranke ob začetku četrtega leta vojne znova potrjuje kar najodločnejšo voljo Črnih sraj iz vsi Italije, da se bodo z vsemi sredstvi borile prav do zmage. Dviga svojo misel k padlim ter pozdravlja: italijansko ljudstvo kot zgled trdnosti in discipline; oborožene sile, ki so pisale strani slave; mesta, mučena po nasprotnikovem besu. Slovesno priznava globoki narodni znajaj vojni, h kateri je Italijo prisilila nasprotnikova sovražnost, sovražnost, ki se je začela v daljnem letu 1935., ko je Anglija prav za prav napovedala vojno Italiji, ki je v imperiju iskala poti za svoje delo in zemlje za svoj kruh. Zaradi tega opozarja tiste, ki se več ne spominjajo na začetek sankcij in na vse zgodovinske neizpodbitne korake, ki jih je storil Duce, da bi se izognil spopadu. Priznava, da je nujno potrebno ljudstvo trdo postaviti pred dejansko veličino sedanje ure, da se bodo vsi čutili naravnost in osebno prizadeti, in sicer zato, da bi prizadevanje slehernika bilo brez razstresenosti naperjeno k odporu in k zmagi.

Za odpor zahteva vodstvo stranke naslednje:

1. Da se strogo in, kjer je potrebno, neusmiljeno zatvo vsi poskusi, ki bi hoteli načenjati moralno ali stvarno celotnost ljudstva.
2. Da se s strogo in, kjer je potrebno, tudi tukaj z neusmiljeno disciplino poenoti industrijska izdelava, izpolniti pa je treba enotnost in disciplino v kmetijski pridelavi.
3. Da se uspešneje uredita disciplina in nadzorstvo nad preskrbo, razdelitvijo in trgovino z vsemi vrstami blaga, in sicer tako, da se neusmiljeno odstranijo motnje ter razkrajalne in špekulacijske težnje.
4. Da se do neogibno potrebne mere zmanjša število raznih gospodarskih ustanov, izmed katerih so se mnoge izkazale za nekoristne ali zastarele ali škodljive ciljem vojne gospodarske discipline, in da se vključijo v operacijsko delovanje.
5. Državni uradi in vse ustanove morajo pokazati plodnejši delovni zagon s tem, da se odvedo formalizmu ter uradnjakarski navlaki, ki ju je morda mogoče prenašati v lepih časih, ki pa sta v vojnem času zločinca.
6. Z vsemi sredstvi je treba pobljati črno borzo, ki je sicer splošen pojav po vseh vojskujočih se državah, a je docela nezdružljiva s fašistično etiko. Stranka misli glede tega hoditi po poti, na katero je že krenila, in bo poostrišla kazenske ukrepe proti prestopnikom ter, kjer bo potrebno, še ostreje ravnala s tistimi, ki po pretiranih cenah kupujejo, zakaj prav ti so tisti, ki kar nadvse zločinsko jemljejo vrednost našemu denarju ter večajo pohlep špekulantov. Stranka nalaga vsem članom, da brez obzira ovadijo vse prestopnike.
7. Izjava naj se najstrožje nadzorstvo nad velikimi hoteli, gostišči in luksuznimi restavracijami, nad moškimi in ženskimi luksuznimi krojačnicami, čevljarnami ter luksuznimi konfekcijskimi trgovinami, ki se ne bi držale vojne discipline, in naj se, če je potrebno, tudi zapro.
8. Pošljejo naj se domov vsi tujci, ki ne morejo opravičiti svoje navzočnosti v Italiji; kadar bi pa to ne bilo mogoče, pa naj se izolirajo v neletovskih krajih.
9. Strogo in v celoti naj se uveljavlja zakon o obveznem delu. Treba je pa pri tem tiste, ki so na to delo poklicani zaradi visoke in plemenite narodne dolžnosti, ločiti od tistih, ki so k njemu prisiljeni zaradi policijskih ukrepov in zaradi škrlbi za socialno zdravje.

Vodstvo fašistovske stranke nalaga odtlej vsem pridelovalcem dolžnost, da oddajo prav ves pridelek, hkrati pa prevzema dolžnost, da bo skrbela za kar najpravičnejšo razdelitev in da bo z vsemi sredstvi preganjala morebitne malomarnosti; zahteva od delavskih množic, voditeljev in do-

stojanstvenikov vseh vrst in stopenj, da izpolnjujejo dolžnost nepretrganega dela in kar največjega donosa, in sicer zaradi tega, da bi izdelava na vseh področjih vedno bolj in bolj odgovarjala zahtevam vojne;

zahteva od znanstvenikov, profesorjev, inženjerskih in tehnikov, da bi pomagali delu oboroženih sil, zavedajoč se, da more najmanjša izpolnitelje ali najskromnejši izum pomagati k zmagi.

Vodstvo fašistovske stranke pozdravlja italijansko mladino, ki je po bojišjih obnavljala starodavna dejanja ter dala najboljšo poročilo za bodočnost. Vendar pa opozarja vse mlade ljudi, naj se strogo zavedajo sedanjega trenutka, ker se ji zdi, da so razna doktrinska prerokanja in metafizična dlakopcepstva zastarela ter za zdaj nič važna. Mladi ljudje vedo, da je nauk fašizma samo eden, in sicer tisti, ki ga je razglasil Duce tik pred nastopom. Mladi ljudje vedo, da je način za uveljavljanje tega nauka en sam: učiti se, delati, bojevati se. Vse drugo je prazno akademsko besedenje.

Vodstvo stranke pozdravlja staro stražo revo-

lucije, ki je danes na nogah tako kakor vedno in pripravljena preliti kri, da bi domovina bila trdna na znotraj in zmagovita proti zunanjim sovražnikom.

Vodstvo zahteva za stranko najvišjo čast in najvišje breme, namreč da naj bo ne le gonilna sila in dinamično središče vsega življenja v državi, temveč da naj prevzame tudi prav svo odgovornost za varstvo in obrambo naroda, za pomnožitev njegove sile in za stražo nad njegovo usodo.

Madrid, 14. junija. AS. V tukajšnjem tisku je imela velik odmev ponosna izjava Tajnika Stranke Duceju. Listi jo objavljajo z velikimi naslovi in naglašajo odločno voljo italijanskega ljudstva boriti se do zmage.

Berlin, 15. junija. AS. Vsi dnevniki na veliko objavljajo izveček izjave, ki jo je poslal Duceju Tajnik Stranke Sforza, naglašujoč, da je italijansko ljudstvo danes bolj ko kdaj koli navdano s trdno odločnostjo vztrajati in boriti se, četudi bo borba trda do dosege neizogibne zmage.

Pij XII. o socialni ureditvi sveta

Vatikansko mesto, 15. junija. AS: Nj. Svetost Pij XII. je sprejel v skupno avdienco nad 20.000 rimskih delavcev in delavk ter številna zastopstva, ki so prišla iz vseh krajev Italije, da se mu za škofovski jubilej poklonijo ter dajo darila za postavitev cerkve, posvečene sv. Evgeniju. Sprejem je bil na velikem dvorišču Belvedere, kjer so postavili prestol za sv. očeta. Ob papeževem prihodu je godba palatinske straže zaigrala papeško himno, množice pa so sv. očetu navdušeno vzklikale.

Papež je imel tej ogromni množici delavcev in delavk govor, v katerem je dejal, da ga navzočnost tolikšnega števila ljubljanih sinov in hčera, ki v delu prebijejo ure in dneve, da bi mogli živeti sami in njihove družine, navdaja z veliko mislijo in skrivnostjo, z mislijo, da je Bog naložil delo že prvemu človeku, in skrivnostjo, da se je božji Sin, ki se je učlovečil, podvrzel zakonu dela. Sveti oče se je zahvalil navzočnim za veselje, ki so mu ga pripravili, ko so mu dala priliko, da naslovi nanje besedo globoke dobrohotnosti in bodrila, ki je v sedanjih strašnih dneh tesnobe in žalosti vodnica, opora in tolažba. Niso danes samo delavske množice tiste, ki občutijo vso težo sedanjih razmer. Vsi ljudski sloji morajo danes nositi svoj križ.

Sveti oče je potem govoril o socialnem vprašanju ter dejal, da je celotni socialni ustroj nujno treba spremeniti in izboljšati. Delavsko vprašanje zahteva tako nujno rešitve in je tako važno, da zahteva največjo pozornost in mu je treba posvetiti največjo skrb. Papež je poudaril, da je Cerkev vedno mislila na vprašanja, ki se tičejo delavcev in njihovih predstojnikov, in da tudi on sam ni nikdar zamudil prilike opozoriti na vse potrebe in osebne in družinske nujnosti, ter je razlašal za temeljne zahteve socialnega sožitja vse tisto, kar je delavcem tako zelo pri srcu: pravične meze, človeka vredno stanovanje, zadostni pouk ter primerno vzgojo otrok.

Navzlic hvalevrednim ukrepom javnih oblasti in navzlic plemenitim čustvom številnih delodajalcev ti cilji niso bili povsod doseženi, a delavci in delavke, ki se zavedajo svoje velike odgovornosti za splošno blaginjo, čutijo dolžnost, ne otežkočati izrednih težav, ki stiskajo narode, s tem, da bi v tej uri veseljne in neubranljive potrebe prihajati z nepremišljenimi zahtevami, pač pa naj vztrajajo pri delu, naj bodo disciplinirani in mirni in naj tako dajejo svoj prispevek za pokoj in blaginjo vseh v socialnem sožitju.

K takšni mirni slogi kliče sv. oče in vabi ter vzpodbuja delavce, naj jo ohranijo z vso odločnostjo in častjo.

Papež je nato opozoril delavce pred krivimi preroki. Delavci naj se ne dajo slepiti po kakšnih neumnih teorijah in utvarah o bodoči blaginji ter po hujskarijah krivih učiteljev, ki se delajo za prijatelje ljudstva in ne priznavajo med kapitalom in delom ter med delodajalci in delavci tistega vzajemnega razumevanja, ki je trajno in ki ustvarja socialno elogo za skupni napredek in skupno korist. »Te prijatelje ljudstva — je vzkliknil sv. oče — slišite po trgih, gledališčih in zborovališčih. Znane so vam njihove obljube, ki vam jih dajejo po svojih letakih. Poslušajte njihove pesmi in himne, toda njihovim besedam so odgovorila dejanja in stvarnost kakor še nikdar. Ti lažnivji pridigarji vam oznanjajo, da mora rešitev izhajati iz revolucije, ki naj spremeni socialni ustroj in ki si prizvema nacionalni značaj. Socialna revolucija se baha s tem, da bo dvignila na oblast delavski razred. A to je prazna beseda in zgolj videz nemogoče stvarnosti.

Ne, ljubljani sinovi in hčere, ni vaša rešitev v revoluciji. Pristnemu in odkritemu izpovedovanju krščanstva nasprotuje težnja po re-

voluciji, ki izhaja iz krivičnosti in iz civilne neposlušnosti. Revolucija pomeni nakopati si žalostno krivdo za kri sodržavljanov in za uničenje skupnih dobrin. Gorje tistemu, ki pozablja, da prava nacionalna družba obsega tudi socialno pravičnost in zahteva pravično in skladno udeležbo vseh pri dobrinah države. Če bi bilo drugače, boste pač razumeli, da bi narod končal zgolj v sentimentalni prevleki, v bahškem postavljanju, ki bi služilo za krinko določenim slojem, da se z njeno pomočjo odtegnejo neizogibnim žrtvam za dosego javnega ravnovesja in spokojnosti.

Rešitev in pravica nista v revoluciji, temveč v skladnem razvoju. Nasilje ni nikdar delalo drugega kakor tlačilo, ne dvigalo; podžigalo je strasti, ne pa jih mirilo, kopicilo je sovraštvo in podrtine, ne pa sprijaznjevalo tistih, ki so bili sprti. Torej ne smemo učeivati, temveč graditi in utrjevati; ne odpravljati zasebne lastnine, ki je temelj stalnosti za rodino, temveč pospeševati njeno širjenje kot sad vestnega truda pri slehernem delavcu in delavki tako, da se bo postopno zmanjšala tista množica nemirnega in drznega ljudstva, ki se včasih zaradi mračnega obupa, včasih zaradi slepih nagonov da omajati po vsakem vrstu napačnih naukov ali po premetenih zvijačah agitatorjev, ki so brez sleherne morale.

Ne raznašati zasebnega kapitala, temveč pospeševati njegovo ureditev, ki boji pod modrim nadzorstvom, da se doseže in poveča pravo stvarno blagostanje vsega ljudstva. Ne zatirati industrije, pač pa sovražiti izključno prednost ter pospeševati skladno vzporeditev industrije z obrtjo in kmetijstvom. Uporaba tehničnega napredka ne sme imeti za cilj zgolj čim večjega možnega dobička, temveč je treba njene sadove uporabljati tudi za izboljšanje delavčevih osebnih življenjskih pogojev.

Da se doseže vse to, mora prevetati duh prave slege in pravega bratstva vse: višje in nižje, ravnatelj in delavec, velike in male, skratka vse ljudske sloje. Papež pošilja k Bogu vroče molitve, da bi ogromna množica delavcev in delavk delila njegovo vero in da bi Gospod dal, da bi se v pravičnosti in ljubezni odprla pot k tistemu blagodejnemu napredku, ki bi Italiji dal plodno in močno ter nesporno krščansko ureditev.

Sv. oče je nato omenil svoja prizadevanja, da bi se preprečil veliki sedanjí spopad, in omenil tudi, koliko dela Cerkev za to, da bi olajšala bolečine. Opomnil je delovno ljudstvo, naj išče tolažbe v molitvi in v izpolnjevanju božje postave pri življenju po tovarnah. Končal je s prošnjo, naj Bog pošlje svojo milost na tovarne, podjetja, polja, rudnike in povsod, kjer so delavci poklicani na delo. Prosil je božjega varstva za delavce, za njihove rodine, za njihove predstojnike in vodnike pri delu in za tovarne, da bi jih Gospod varoval vsake nevarnosti in škode, nazadnje pa je dal svoj očetovski, apostolski blagoslov.

Sv. očetu so živahno ploskali in manifestacije so se ponovile, ko je zapustil Belvedersko dvorišče in se vrnil v zasebne prostore.

Nov madžarski obrambni minister

Budimpešta, 15. junija. AS. Uradno poročilo pravi, da je bil madžarski obrambni minister general Vilje Nagy na lastno prošnjo razrešen svoje dolžnosti. Regent Horty je imenoval za obrambnega ministra armadnega generala Ludvika Czatyava. General Nagy je izpolnil 40 let vojaške službe in ob tej priložnosti mu je poslal regent prisrčno pismo, v katerem mu izraža svoje visoko hvaležnost za njegovo delo na vojaškem področju. V priznanje njegovih zaslug mu je podelil veliko zlato kolajno s krono sv. Stefana in vojaškim trakom.

Filipini dokončno očiščeni

Manilia, 15. junija. AS. Japonske edinice so zajele ostanke sovražnih sil, katere so vodile gverilsko vojskovanje na filipinskem otoku Luzon. Zajele so ameriškega polkovnika H. M. Noble, podpolkovnika F. Mossea, dva filipinska podporočnika Juana Aravireza in Bazilla Geralda. Pred dnevi je bil zajet tudi kapitan Poralta na južnem delu otoka Luzona, dočim so bili prej imenovani zajeti na severu, v goratem predelu, ležečem 20 km jugovzhodno od province Laguacan.

Napadi na sovjetsko vojno industrijo

Berlin, 15. junija. Iz vzhodnega bojišča poročajo, da Nemci nadaljujejo z napadi na sovjetska industrijska središča ob Volgi in da so Rusi s voje strani nadaljevali napade na nemška letališča na srednjem odseku vzhodnega bojišča. Podrobnih poročil o nemških napadih na sovjetsko industrijo še ni, vsekakor pa so bili zelo močni, ker je moral moskovski radio v svojih poročilih priznati, »da je neki sovražni napad povzročil velikansko škodo v nekem industrijskem središču ob Volgi.« dočim berlinski

radio v svojih poročilih pravi, »da so skušali Sovjeti tudi včeraj blokirati na številnih letaliških nemške eskadrole in jih napadli s številni-skupinami dvomotorikov.«

Iz kopenskih bojišč prihajajo poročila le o ogledniških spopadih, o topniških dvobojih, o ofenzivnih sunkih napadalnih oddelkov, o pripravah za izkrcanje ali za prehode preko Kubanija. Tudi na odseku pri Orlu, kjer se je zdelo, da nameravajo Sovjeti izvesti večji napad, je zaenkrat še mir.

Eksc. Grazioli se je poslovil od Ljubljane in pokrajine

Eksc. Grazioli se je v soboto poslovil od uradov in predstavnikov, ki so mu izrekli zahvalo za opravljeno delo

V soboto se je Eksc. Visoki komisar Emilio Grazioli poslovil od zastopnikov vojskih, političnih, upravnih in cerkvenih oblasti in od zastopnikov slovenskega gospodarstva, umetnosti in kulture. Predstavniki oblasti, uradov in vseh slojev prebivalstva so izrazili globoko obžalovanje zaradi njegovega odhoda in hvaležnost prebivalstva za storjeno delo v prid ljubljanske pokrajine.

Počastitev padlih vojakov

Zjutraj se je Eksc. Grazioli poklonil in položil na vojaškem pokopališču Lovorjev vence na steber, ki spominja na slavno žrtve naših vojakov. Ob vhodu na pokopališče so ga pričakovali poveljniki posadke general Terni s šefom štaba divizije majorjem Dottijem, kvestor comm. Ravelli, poveljnik skupine Kr. Karabinjerjev major Giovannini. Visokega komisarja sta spremljala major karabinjerjev Baroni in zasebni tajnik Ruffini. Na pokopališču so bili postrojeni oficirji posadke, častno straža pa je imela stotinja z godbo. Med zvoki himne »Piavice« je Visoki komisar položil vence ter pozdravil po rimsko grobove padlih.

Nato je odšel v federacijo Fašijev in se poklonil spominu padlih tovarišev. Sprejeli so ga Zvezni tajnik, člani direktorija in hierarhi Fašija iz Ljubljane in iz pokrajine. Eksc. Grazioli se je v zbranih pomudil pred ploščo, ki spominja na padle in položil nanjo vence. Nato ga je zvezni tajnik pozdravil v imenu fašistov ter se mu zahvalil za stalno podporo. Izročil mu je tudi v imenu fašistov pomemben spomin federacije v prvi črti.

Obisk pri Eksc. generalu Gambari

Nato je Visoki komisar odšel v poveljništvo armadnega zbora. Ob vhodu sta ga pričakovala šef štaba polkovnik Lucini in poveljnik doteljen oficir. V dvorani poveljništva je Eksc. Gambari ob navzočnosti vseh višjih oficirjev in šefov uradov naslovil na Visokega komisarja prisrčen, topel pozdrav, poudarjal globok pomen dela, ki ga je opravil v čistem tovariškem duhu z Oboroženimi silami. Izrazil je obžalovanje zaradi njegovega odhoda in najbolj goreča voščila za uspehe na novem borbenem mestu, za katerega ga je Duce določil.

Eksc. Grazioli se je živo zahvalil generalu Gambari in Oboroženim silam za tovariško in popolno podporo, katere je bil deležen za svojo vladno akcijo, ter je vrnil najbolj goreča voščila za slavni 11. armadni zbor in njegovega poveljnika.

Po razgovoru z Eksc. Gambaro je Visoki komisar pozdravil škofa Rožmana, ki je Ekscelenci izrazil svojo hvaležnost in pozdrav ter hvaležnost in pozdrav duhovščine.

Župan general Rupnik se je poslovil v imenu vseh Ljubljančanov

Na magistratu so bili vsi nameščenci zbrani v veži, ko je prišel Visoki komisar. Direktor Jančigaj je Ekscelenco v imenu vseh navzočih toplo pozdravil in izrazil hvaležnost vseh, ki so delali, četudi posredno po njegovih ukazih.

V županovem uradu, kjer se je nahajal tudi podžupan comm. Tranchida, je general Rupnik izrazil Eksc. Grazioliu obžalovanje ljubljanskega prebivalstva ob slovesu in hvaležnost vseh prebivalcev za delo, ki ga je Ekscelencia storil ob raznih prilikah. Med drugim je župan rekel:

Veličastno obnavljalo delo, ki ga je začrtala Vaša Ekscelencia na zdaj pomirjenih tleh Slovenije, se bo nadaljevalo z Vašim naslednikom, kajti dolžnost Vas kliče k bolj nevarnim nalogam in večji odgovornosti na bojni fronti, kjer se je treba zoperstavljati plutokratskemu terorju in obdržati živ pogum in poštvovalnost prebivalstva.

V svoje največje obžalovanje ne moremo biti več Vaši sodelavci, toda mislimo nadaljevati z delom natančno po Vaših namerah in vam dokazati svojo privrženost in hvaležnost na najboljši način s tem, da bomo tudi Vašemu nasledniku zvesti in vestni sodelavci za blagor države, pokrajine, mesta in nas samih.

V spomin ljubzni Ljubljančanov do Visokega Komisarja je župan sporočil Ekscelenci odločitev, da bo po njem imenovan novi otroški park v Tivoliju, za katerega gradnjo se je Ekscelencia toliko zanimala.

Visoki Komisar se je živo zahvalil za besede generala Rupnika in izrazil prepričanje, da se bo od njega začeto delo nadaljevalo tudi v bodočnosti.

Z občine se je Ekscelencia podal na sedež divizije »Alpskih lovcev«, kjer so ga sprejeli poveljnik general Terni, šef štaba major Dotti in vsi oficirji. Tudi tu je bilo slovo najprisrčnejše in prežeto s tovariško ljubeznivostjo.

Poslovljeni sprejemi v vladni palači

V vladni palači je Visoki komisar nato sprejel Ekscelenco Pilotta, zastopnika pravosodnega ministrstva katerega so spremljali inspektor mini-

strstva Tramontana in predsedniki kasacijskega sodišča Lajovec, apelacijskega sodišča Golia in okrožnega sodišča Štuehec. Visoki Komisar je nato sprejel ob navzočnosti viceprefekta Davida in šefa kabineta Bisie slovenske uradnike in predstavnike Visokega komisarjata, katere je predstavil šef upravne službe dr. Majcen.

Vsem se je Visoki Komisar zahvalil za lojalno sodelovanje in izrazil prepričanje, da bodo tako z delom nadaljevali tudi v bodočnosti. Pozdravljen od vseh navzočih je Ekscelencia vsem naložil, naj pozdravijo in izrečejo voščila tudi družinam.

V naslednjem so se podali k Eksc. Grazioliu rektor univerze prof. Kos, predsednik Akademije znanosti prof. Vidmar in rektor Glasbene akademije Betetto, direktorij bolnišnic dr. Gerlovič, prof. dr. Zalokar, dr. Savnik in dr. Ferlan, direktor Opere Ukmar in direktor Drame Golia ter tajnik Darian. Intendant Zupančič, ki ni mogel sam priti, je poslal Visokemu Komisarju toplo pozdravno pismo.

Svoj pozdrav so poslali tudi zastopniki delodajalcev in delavcev ter profesoristov in umetnikov. Po zahvalnih besedah za sodelovanje in priznanju opravljenega dela, ki jih je Eksc. Grazioli naslovil navzočim, sta izrazila čustva hvaležnosti in obžalovanja ob odhodu za vse kategorije dr. Slokar, predsednik delodajalcev, in dr. Alujevič, predsednik delavcev.

Kasneje je Visoki komisar sprejel zastopnike ljubljanskih listov, tako predsednika časnikarskega društva in glavnega urednika »Slovenca« R. Jurčeca, zastopnika »Jutrovega« konzorcija St. Viranta in dr. M. Zajca, glavnega urednika »Jutra« Borštnika in urednika »Jutra« dr. Verčona, dalje J. Keslerja od »Slovenskega doma« in J. Zupančiča od »Slovenskega naroda«. Vsi časnikarji so toplo pozdravili in poudarili delo, ki ga je Eksc. Grazioli storil za pospeševanje kulture in umetnosti.

Popoldne so se zbrali v veliki dvorani vladne palače viceprefekt comm. David, kvestor comm. Ravelli, podžupan comm. Tranchida, major karabinjerjev Baroni in vsi ostali funkcionarji in

eksperti, ki so delali 26 mesecev pod vodstvom Visokega komisarja, da bi pozdravili tovariško vdanost Eksc. Grazioli, ko odhaja na novo odgovorno mesto, za katerega ga je določilo zaupanje Duceja. Navzočni so bili tudi civilni komisarji iz Ljubljane Maffei, iz Kočevja Siggoreo, iz Novega mesta general Mannu Ricci, iz Crnomlja inž. Cassanego in iz Logatca Rosin.

Ko je Visoki Komisar stopil v dvorano, so ga navzoči pozdravili z gorečim ploskanjem in se strnili okrog njega ter mu izkazali tovariško ljubeznivost. Potem ko je naslovil na vse navzoče in na njih sodelavce najbolj živo zahvalo za delo, ki so ga opravili, je podčrtal, da je vse, kar je mogel izvršiti med svojim bivanjem v pokrajini, tudi sad gorečega in navdušenega sodelovanja vseh funkcionarjev in ekspertov, ki so delali ob njegovi strani in prispevali s svojim delom k uveljavljanju ugleda avtoritete in pravičnosti fašistične Italije v novi pokrajini.

Nato je izrazil prepričanje, da bodo vsi Italijani, ki bodo imeli čast sodelovati z Visokim komisarjem, nadaljevali prieto delo, kajti s tem služijo Italiji na tem skrajnem vzhodnem robu in so vredni bratov, ki se borijo in umirajo.

Eksc. Grazioli se je potem osebno zahvalil Kvestorju in njegovim sodelavcem in funkcionarjem, ki so na čelu raznih resorov.

V imenu vseh je izrazil obžalovanje zaradi odhoda in ponos vseh, ki so sodelovali z njim, podprefekt David.

Nato je Visoki komisar odredil pozdrav Kralju in Cesarju, Duceju in Oboroženim silam. Navzoči so odgovorili z močno manifestacijo za slavne bojevnike in za moža, ki jih vodi.

Na nemškem in hrvatskem konzulatu

Popoldne je Visoki Komisar opravil poslovilni obisk na nemškem konzulatu, kjer ga je zaradi odsotnosti generalnega konzula sprejel kancler dr. Bruno Liesenberg. Nato se je poslovil na hrvatskem konzulatu od konzula prof. Saliha Baliča.

Športno slavlje Oboroženih sil na Stadionu

Kako priljubljeno je med vojaki športno udeleževanje, je pokazala večerajšnja manifestacija na stadionu ob Vodovodni cesti. Popoldne in popoldne so tekmovali vojaki v raznih panogah lahke in težke atletike, višek zanimanja pa so dosegli s prvostavno nogometno tekmo med enajstoročnikarji Armadnega zbora in med reprezentanco Venezije Giulie. Za to priložnost je bil stadion slavnostno okrašen in prav tako tudi častna tribuna, na kateri so se zbrali številni odličniki, med njimi v zastopstvu Visokega komisarja viceprefekt David, generala Fava in Perni, Zvezni tajnik Orlando Orlandini, župan ljubljanski general Rupnik in še številni drugi. Posebno zanimanje so pokazali za to prireditev seveda vojaki sami, pridružilo pa se jim je tudi lepo število meščanov, ki so z vidnim zanimanjem sledili poteku tekmoovanja. V vsem se je zbralo okrog zelene arene približno 5000 gledalcev.

Dopoldanski del sporeda je obsegal izbirna tekmovalja v tekih ter v vlečenju vrvi. Finalna tekmovalja pa so bila pridržana za popoldne. V tekih na 100 in 1000 m z zaprekami za oceno v napadnem peterboju za častnike, smo videli najbolj izbrane izmed udeležencev, ki so v živahnih borbah izvali navdušeno odobravanje in navijanje prisotnih.

Najbolj privlačna točka popoldanskega sporeda je bila kajpada nogometna tekma med dvema tehnično lepo vigranima moštva. Videli smo precizno podajanje in sploh veliko prizorov, ki spominjajo na nogometno dovršenost ter na pravo fairneso. V prvem polčasu so imeli gostje nekaj več od igre, kljub temu pa so ostali brez gola in v odmoru je bilo stanje še vedno 0:0. Tudi pri drugem delu igre so začeli zelo poletno. Vodilni gol so dosegli domači (enajstoročnikarji Armadnega zbora) v 17 min., kar je tem bolj podžgalo goste k vztrajni borbi. In res, prizadevanje reprezentance Venezije Giulie ni ostalo brez uspeha; v 28 min. so zaslužno izenačili in tako je bil pozneje tudi končni izid te dobre in disciplinirane igrane nogometne tekme 1:1.

V odmoru med nogometno tekmo so odšli na 10 km dolgo pot vojaške patrulje petih mož, ki so tekmovali v hitri hoji, združeni s streljanjem. V vsem je bilo osem patrolj, ki so v trinitutnih presledkih hiteli iz stadiona, po končani nogometni tekmi pa so se vračale ter bile deležne viharnega odobravanja. Tokrat smo videli v stadionu tudi tekmovalce težkih atletov, ki so se borili v vlečenju vrvi. Na vsaki strani je bilo po osem izbranih reprezentantov, večinoma moč-

nih in težjih, ki so se zagrizeno borili v vlečenju nasprotnika, da bi ugotovili, kdo je močnejši. Tu so se razživali med gledalci zlasti vojaki istih odelkov, ki so navijali za svoje. Športno slavlje Oboroženih sil na stadionu je uspešno v telesovogojnem, kakor tudi v organizatoričnem oziru, in ga moramo prištevati med najuspešnejše športne in telovadne prireditve letošnje sezone.

Iz Zbora nogometnih sodnikov: Obvezni plenarni sestanek vseh gg. sodnikov (tudi onih na dopustu), bo dne 16. junija (sreda) ob 18.50 v posebni sobi restavracije Slamič! Obvezna udeležba zaradi važnih sporočil!

Gospodarstvo

Socialnozavarovalni zavodi bivše Jugoslavije. Iz Budimpešte poročajo, da je bil pretekli teden podpisan v notranjem ministru spoznanje med zastopniki Italije, Nemčije, Madžarske, Bolgarije, Srbije in Hrvatske o likvidaciji socialnozavarovalnih ustanov bivše Jugoslavije. Tozadnja pogajanja je vodil madžarski podtajnik za notranje zadeve Kadar.

Doklade italijanskim delavcem, ki delajo v prikličnih ozemljih. Med Fašistično konfederacijo industrijcev in konfederacijo industrijskih delavcev je bila sklenjena posebna kolektivna pogodba, ki predvideva razširitev posebne dnevnega dodatka za delavstvo, ki velja v Italiji, tudi na italijansko delavstvo, zaposleno pri italijanskih podjetnikih v Ljubljanski pokrajini. Ta dodatek znaša kot znano možki nad 18 let 8 lir, ženske in moški delavci pod 18 let 4 lire, v uradniški skupini in delavci nad 18 let 6, ženske in delavci do 18 let pa 5 lire dnevno v delavski skupini.

Računski zaljubljučki zagrebških bank. Bančno društvo za Hrvatsko v Zagrebu izkazuje za lansko leto pri glavnici 125 milij. kun 11.62 (6.12) milij. kun čistega dobička, skupno s prenosom iz lanskega leta. Dividende banka ne bo izplačevala, ker se čisti dobiček porabi za rezerve in prenos na nov račun. — Češka banka v Zagrebu, ki je nedavno zvišala glavnico od 7 na 10 milij. kun, izkazuje za lansko leto 66 (0.61) milij. kun čistega dobička.

Mala stanovanja na Madžarskem. Madžarsko glavno mesto Budimpešta bo najelo posojilo v znesku 55 milij. pengov za zgradbo malih stanovanj.

Praznik topništva

Danes, 15. 6. 1943, ob prazniku topniškega orožja, ima 1. topniški polk »Alpski lovci« svojo slavo. Ob tej priliki bodo priredili na vežbališču z ovirami v Linhartovi ulici telovadno-sportno prireditev, h kateri je povabljen tudi prebivalstvo. Prireditve se začne ob 17. in se je bodo udeležili častniki, podčastniki ter topničarji tega polka.

Prima linea št. 32

»Prima linea« št. 32 prinaša na prvi strani pozdravne besede novemu Visokemu komisarju Ljubljanske pokrajine Eksc. Lombrassa, čigar sliko tudi priložuje. Upoštevanje je vreden Tla-lje članek, ki nazorno dokazuje, kako je zlato izgubilo svojo veljavo in s tem pomen v svetovnem gospodarstvu, kjer prihaja vedno bolj do veljave delovna sposobnost. Na prvi strani je vsega upoštevanja vredna tudi slika, ki prikazuje, kako italijanske strokovne edince dvigajo francoske vojne ladje, ki so se potopile v pristanišču Toulon. Na drugi strani je aktualni članek o Donavi, o komunističnih zločinah na Balkanu piše poseben članek. Pestr literarni prispevki na naslednjih straneh in gospodarski in socialni članki izpopolnjujejo pestro vsebino tednika. Posebna stran je posvečena Zvezi bojevniških fašijev, ki se v velikem članku izpod peresa Ide De Vecchi spominja ob obletnici žrtve Arielle Rea. Zadnja stran je posvečena italijanskim mornarjem in njihovim junaštvom in je opremljena s celo vrsto zanimivih slik.

Bruno Vavpotičevi akvareli

V Galeriji Obersnelle je razstavljen 86 akvarelov (po katalogu) slikar B. Vavpotič. Sedaj se že lahko zapiše o slikarju, da je akvarelist-profesionalec in da si je nadel nalogo, da bo svojo besedo o umetnosti povedal v tej preciozni, težki, a pri nas malo gojeni in poznani tehniki. Če morimo našo umetniško kulturo s čisto tehnične stališča, moremo ugotoviti še tu in tam občutne vrzeli in razpoke. Naš človek se brani plastično v svoje stanovanje, z nezaupanjem spremlja delo grafikov, ne spoštuje v dovoljni meri risbe in ima seveda tudi do akvarela »svoje« stališče. Nekam ne zaupa mu, zdi se mu, da bo krhki material razpadel še pred njegovimi očmi, ne glede na to, da je najbrž že marsikdo videl reprodukcije Dürerjevih akvarelov. — Res je, da akvarel nima onega bogatega videza kakor oljnata podoba, vendar je v stanju, če ga goji resničen slikar, posredovati gledalcu izredno intenzivno umetnostno doživetje. To prav posebno doživetje, nežno, lirčno a izredno neposredno, znaajo dobro ceniti drugi narodi, zlasti Angleži, kjer akvarelno slikarstvo močno spoštujejo. Tudi pri nas bo treba stališče do te slikarske panoge še v celoti popraviti, tako da se bo tudi ta slikarska veja njeni vrednosti primerno razvila.

B. Vavpotič izdaja slogovno iz dela svojega očeta. Prevzel je impresionistično maniro, tudi nekaj izraznih prvih mu je vtisnil čas, oziroma druga generacijska pripadnost, vendar je v vprašanih barve mnogo razodnejši in preudarnjši. Gotovo mu narekuje določeno skalo tonov tudi čisto osebno nagnjenje in razpoloženje. Slikar ljubi temno skalo doževnih tonov. Ljubljanska veduta, ki jo odlično pozna, mu s svojo vlažno, megleno, deževno naravo izredno odgovarja. Pogledi na Ljubljano, stare hiše, razmočeni tlak pričajo o doživljenih trenutkih mnogih opazovanj in študije dane krajine. Toda vsi ti pogledi na stolnico, Ljubljano, nunsko cerkev itd. niso zgolj mrzla kopija ali tehnično dovršeni zapisek. Slikar jim vdihne mnogo razčustovanosti. Je zanimivo in umetnostno gotovo pomembno dejstvo, če se umetnik oklene predmeta, ki mu je mnogokrat pred očmi, ob katerem se v teku let nanizajo najbolj različna doživetja, ki spremljajo človeka ob njegovem duhovnem zorenju iz leta v leto. Skoraj nujno je, da umetnikovo oko izvleče iz takega predmeta mnogo več estetskih in miselnih prvih, kakor pa iz objekta, ki mu je prvič pred očmi. To je vidno tudi na teh pogledih v zasajane in zanimive kotičke našega mesta. In prepričan sem, da se Ljubljanji godi dostikrat krivica, ko se njene lepote mirne duše zamenjujejo za sanjske privide kake andaluzijske pokrajine ali pa celo zemlje, ki biva le na barvstih reprodukcijah. Hie Rhodos! — bi rekel starina, tu je sveža lepota in zdrava kontrola. B. Vavpotič je svoje podobe dobro premislil in pretehtal. Včasih je v njegovem delu prevladoval mestoma dekorativni učinek. V teh akvarelih pa so se barvni in oblikovni problemi zopet tesneje naslonili na resničnost, odpovedal se je cenemu uspehu ter se poglobil v pravo, pravečo delo. Tudi tehnična plat se mi zdi v tej seriji podob mnogo bolj dognana kakor sicer.

Razstava je lepa in zasluži dober obisk. Posebno se zato, da si naše občinstvo in akvarel pogleda iz oči v oči in si prijazno podasta roke. S. M.

Vremenska napoved. 16. junija (sreda): razjasnitev. 17. junija (četrtak): zopet vpad deževnega vremena.

Zelo slovesen je bil tudi izhodi v velikonočni noči. Carska dvojica je z vsem spremstvom odšla v cerkev k polnočnici, nato pa je po ruskem običaju pozdravila vse navzoče. Carica je poljubila vse dvorjanke, car pa je poljubil najprej vse svoje spremstvo, nato pa še častnike in vojake, ki so tvorili častno stražo. Drugo jutro je vse služabništvo šlo mimo carske dvojice. Carica je podarila vsakemu služabniku umetniško izdelano jajce iz porcelana, car pa je vsakega poljubil v znak bratstva v Kristusu... Ustavili smo se pri podrobnostih, da poudarimo, kako je pri teh dvornih slovesnostih prihajala do veljave verska stran, tako da se je carica še bolj vživljala v misel, da je car Gospodov maziljenec, napol božansko bilje in obenem oče vsega naroda. Morda so se ti obredi in te slovesnosti zdele mnogim dvorjanom in drugim odličnikom gola formalnost, za carja in njegovo ljudstvo pa so bili to trenutki preproste in goreče skupnosti v isti veri in tisočletnih izročilih...

V teh obredih je znova oživel Bizanc. V drugih pa je oživil spomin Katarine Velike in blesk Versaillesa, ki ga je ona prenesla na bregove reke Neve. Dvorni običaji so zahtevali, da je car pripravljen za višjo družbo v prestolnici vsako leto najmanj štiri plesne prireditve. Prva se je imenovala »veliki ples« in je bila nekakaj otvoritvena slovesnost zimske sezone. Na ta ples, ki je bil prirejen vsako leto prve dni v januarju, so bili povabljeni vsi tisti, ki so imeli pravico vstopa na dvor. Število teh povabljenec je dosegalo višjino tri do štiri tisoč oseb, ki so se vse lesketale v zlatu in dra-

guljih. Carica je morala plesati s tujimi poslaniki, car pa ni plesal nikoli, ampak se je pogovarjal z visokimi oblastniki. Po končanem plesu je bila pripravljena bogata večerja za vse povabilence. Običaj je zahteval, da so jedila bila posebno skrbno izbrana. Čeprav je bilo sredi zime, so bile mize polne redkega sadja in svežega sočivja. V kakih petnajstih dvoranih so bile razvrščene mize, kjer se je lesketala dragocena posoda. Okrog carske mize je bila zbrana vsa carska družina, tuji diplomati in najvišji dostojanstveniki. Samo carja ni bilo pri tej mizi, kajti med večerjo je hodil od ene mize do druge v spremstvu dvornega ministra in se ustavljal s prijazno besedo pri vsakem povabilencu. Eden izmed pribočnikov je hodil pred njim in opozarjal povabilence, da »Njegovo Veličanstvo prepoveduje, da bi kdo vstal, ko se on približa«.

Ostale tri plesne prireditve so se imenovala »mali ples«, ker je nanje bilo povabljenih le kakih šest do sedem sto ljudi. Ti plesi so bili manj slovesni in so se vršili v manjših dvoranih. V veliki dvorani Nikolaja I. pa je bila pripravljena večerja. Včasih so to večerjo spreminili v zimski vrt. Iz carskih vrtov so pripeljali ogrovnne palme in naredili v dvorani gozdišče, kjer so se skrivale lične mize, od katerih je vsaka bila pripravljena za dvanajst ljudi. Tla je pokrivala debela preproga peščene barve, posejana s cvetjem. Carski lovci v krasnih oblekah iz zelenega žameta z zlatimi našitki so stali med drevjem in napravljali še bolj očarljiva čudovit vrt. V vsej Evropi ni bilo mogoče najti kaj podobnega.

Poleg plesov je bila najada, da so se prirejale predstave v gledališču »Ermitage«, ki ga je dala zgraditi Katarina II. in ki je bilo še vedno polno njenih spominov. Število povabljenec je bilo še manjše, ker v dvorani ni bilo prostora več kot za tri sto ljudi. Zaradi tega so bili tisti, ki so imeli pravico do povabila, povabljeni izmenoma. Igrali so člani različnih carskih gledališč: ruska opera, italijanska opera, ruska drama, francoska drama, baleti, vse to se je vrstilo v lepem redu in umetniki so se smatrali srečne, če so se smeli udeležiti teh predstav, kajti vsakdo izmed njih je od carja dobil bogato darilo. Oder malega gledališča je bil precej obširen in dobro preskrbljen z vsem potrebnim, tako da so se mogle vršiti

prvovrstne predstave; enkrat se je celo izvajal Wagnerjev Parsifal. Kakor je bilo že rečeno, je ta spored prireditev bil obvezen del dvornih sprejemov v zimski sezoni. Za časa prejšnjih vladarjev so se tem prireditvam pridružile še druge v manjšem obsegu in bolj intimnega značaja: plesni večeri, majhni koncerti itd. Nikolaj II. in njegova žena pa niti malo nista ljubila petrograjske družbe in sta zato omejila prireditve do skrajne meje, kar pa je na to družbo napravilo najslabši vtis. Celu obvezne prireditve so se izvršile v prvih desetih letih samo pet- do šestkrat. Kakor bomo videli pozneje, v drugi polovici vladanja sploh ni bilo več plesnih prireditev na dvoru. Toda že v prvi polovici, o kateri pravkar govorimo, so nekatere zime prešle brez vsakega sprejema in celo brez »novoletnega izhoda«. Vzrok temu je bila caričina bolehnost. Vsi njeni otroci, izvenzemki prve hčerke, so se rodili spomlad ali v začetku leta in meseci nosečnosti so bili za mlado mater vedno zelo mučni, čeprav je na zunaj bila videti cvetoča. Ta njen zunanji videz pa je dajal povod, da so ljudje dvomili o njeni bolehnosti, ki pa je bila resnična. V visoki družbi se je govorilo, da je vladarica izrabila vsako priliko in vsak razlog, da se je izognila svojim obveznostim in tako je postajala od dneva do dneva bolj nepriljubljena. Govorilo se je tudi, da je pomanjkanje velikih prireditev na dvoru imelo pogubne posledice za trgovino in industrijo. Tisti, ki so tako govorili bi bili brez dvoma prvi, ki bi zavajljali zaradi blaznega zapravljanja na dvoru, če bi prireditve bile bolj pogoste. Dejstvo je, da carici niso bili ljubi ti slovesni sprejemi zaradi njene nenavadne boječnosti; vendar pa se jim ni izogibala, če zato ni imela resnega povoda. Kakor njen soprog, je tudi ona smatrala vse obveznosti kot dolžnost in nujnost. Za oba je bila edina zabava gledališče, ki sta si je posebno v začetku pogostokrat privoščila. Zvečer, ko je car končal svoje delo, sta odšla v enega izmed treh carskih gledališč, kjer sta uživala predstavo iz glasbo (največkrat sta hodila v opero), ne da bi jima bilo treba paziti na kake druge obveznosti kot samo, da sta ee priklonila občinstvu, ki ju je ob njenem prihodu stoji pozdravljalo. Ko sta se vrnila v palačo, sta večerjala sama in to so bili najlepši trenutki vsega dneva.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 16. rožnika: II. kvatre; Fr. Regis, spoznavalec; Ludgarda, devica.
Četrtek, 17. rožnika: Adolf, škof; Nikanodr mučenec; Gundulf, škof; Sabel, mučenec.

Zgodovinski paberki

15. rožnika:
1. 1215. je podpisal angleški kralj »Magno Charta libertatum«, ki je postala osnova angleške ustave. Po smrti Riharda Levjestrnega je zasedel angleški prestol njegov brat Ivan »Brez dežele«. Svojega nečaka Arturja Bretagnskega, ki je imel več pravic do prestola, je dal umoriti; to priliko je uporabil francoski kralj Filip II. August in je poklal Ivana, svojega vazala (kot gospodarja Normandije!) pred sodišče. Ivan se pozivu ni odzval, zato je Filip zasedel vsa njegova posesta na Francoskem. V tem se je sprl še s papežem, ko ni hotel priznati novega nadškofa v Canterburyju, ki ga je ta imenoval. Inocenc III., največji papež srednjega veka, je kralja preklel in proglasil nad Anglijo interdikt. Po daljšem odporu je moral Ivan kloniti. Sprejel je od papeža Angleško in Irsko kot fevd in obljubil plačevati letni davek. Ponižanega kralja je plemstvo, ki se je združilo v zvezo, zaradi njegovih neuspehov prisililo, da je skljub papeževim ugovorom podpisal posebno listino »Magno Charta libertatum«, s katero je dovolil dvovestletni, da si svobodno izbira škofe; izredne davke sme poslej kralj razpisati le s privoljenjem »ljudskega zastopstva«. Brez sodnega povelja ne sme biti noben svoboden Anglež zaprt. Pravice »Magne Chartae« je znalo plemstvo braniti tudi z orožjem.

1. 1389., so bili Srbi poraženi na Kosovu. Po bitki pri Marici so morali srbski knezi od Sarplanine priznati turško nadoblast. Ozemlje severno od tod je ostalo svobodno, toda bilo je po smrti Dušanovega sina carja Uroša politično razcepljeno. Najimlennejši izmed knezov je bil gospodar Pomoravlja knez Lazar, ki je polagoma, deloma a silo, še bolj pa z rodbinskimi vezmi združil Srbe. Ko so Turki udarili nanj, jih je pri Pločniku porazil, razjarjeni sultan Murat je zbral veliko vojsko z namenom, da bi udaril v Srbijo in Bosno. Lazar je zbral združene srbske čete na prostranem Kosovu polju, pridružili so se mu tudi Bosanci ter manjši oddelki Hrvatov in Bolgarov. Med bitko se je slavni Miloš Obilić pritihoval v turški tabor in umoril sultana, toda kljub zmedbi, ki je nastala po vladarjevi smrti, so Turki pod spretnim vodstvom Bajazita, njegovega sina, zmagali. Knez Lazar in mnogo drugih srbskih velikašev je obležalo na bojišču.

16. rožnika:
1. 1844. sta se izkrcala v Crotonu v južni Italiji brata Attilio in Emilio Bandiera, bivša častnika francoske mornarice. Prepojena z Mazzinijevimi idejami sta dezertirala in skupaj z drugimi hrabrih možmi izdelala načrt za veliko vstajo, ki naj bi izbruhnila istočasno na Siciliji in v Kalabriji. Sicilija se ni zganila, vstaja v Kalabriji pa se je omejila na osamljen upor v Cosenzu. Mnogostevnine čete so, lahkoto obvladale skupi-

no pod vodstvom Bandiere. Vsi udeleženci so bili zajeti in 25. julija ustreljeni v dolini Roviti. Obsojenci so šli v smrt s klicem: »Živela Italija, živel svoboda, živel domovina!«, besede, ki so našle močan odmev v vsej Italiji.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v visoki starosti 86 let mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Masnec. Pogreb bo v sredo, 16. junija ob 5 popoldne iz kapele sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

† Na Jesenicah je umrla gospa Angela Pavlin roj. Simmer, stara 63 let. Pokopali so jo 14. junija na župnem pokopališču na Jesenicah.

Naj rajnima sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroča. Na binkoštno nedeljo sta se poročila v lepi lichtenurnski kapeli gdca Marija Lovrenčič, uradnica KDE, hčerka prof. dr. Joža Lovrenčiča, in g. ing. chem. Marijan Labernik iz ugledne in vneto delavne krščanske družine g. Iga. Labernika, šolskega upravitelja v p. Poročil je mladi par šempetirski župnik g. Alojzij Košmerlj. Poročenima želimo v njunem novem stanu vse sreče ob obilnem božjem blagoslovu!

— Izšel je izbor pesmi največjega poljskega pesnika Adama Mickiewicza v prevodu Tineta Debeljaka pod naslovom »Kćica Mickiewiczovih«. Tu je priobčenih tudi 1200 verzov iz največjega slovanskega epa »Pan Tadeusz« (Gospod Tadej). Pesmi je opremila s 15 v cink ročno vrezanimi risbami akad. slikarica Bara Remčeva. Knjiga je izšla v bibliofilski obliki v 350 izvodih (na knjižni trg jih pride komaj 500!) na lepem papirju in v surovo platno vezanih. Cena 90 lir. Poleg tega jih je izšlo deset izvodov vsak s 16 ročno posnetimi ujedenkami, kar je gotovo prva knjiga te vrste v slovenski književnosti (izmed teh jih je samo 5 še prostih). Cena 350 lir. Najlepše darilo za maturante ter najlepši okras zasebnih knjižnic.

— Narodni pregovori glede vremena na dan sv. Medarda (8. junija) in potem še 40 dni: Ako na dan sv. Medarda dežuje, 40 dni dež naletuje. — Če je na sv. Medarda dan lepo, bo vino sladko. — Če je na sv. Medarda dan lepo — pripovedujejo o Hrvatih — ga Hrvati venčajo z zlatom, če je pa grdo, ga omečejo z blatom. — Če je o sv. Medardu lepo, se bo dobro sušilo seno. — Če je o sv. Medardu grdo, je kmetu pri sreču hudo. — Če je sv. Medard lep, je celo najlonejši kosec primoran spraviti seno suho in lepo pod streho. — Če na sv. Medarda dan deži, se grozde do brente kazi. — Če se sv. Medard kisló drží, do konca meseca ni pravih sončnih dni. — Kakor bo vreme na sv. Medarda kazalo, takšno bo šest tednov ostalo. — Kakor se Medard zdani, vreme 40 dni trpi. — Kakor vreme na Medarda kane, tako

ves mesec ostane. — Kakršen je dan sv. Medarda, takšnih dni je potem cela garda. — Kakršno je vreme na Medardovo, tako bo 40 dni. — 40 dni se nebo solzi, če na Medardovo iz njega roni. — Na sv. Medarda dan se je začel vesoljni potop; zato ta dan tako rado dežuje in potem še 40 dni. — I. Sašelj.

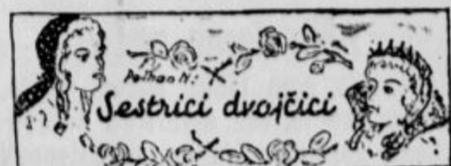
— Elektrotehniški vestnik, št. 3-4. Kar dobro vozi »Elektrotehniški vestnik«, ki si je zadal nalogo, da strokovno, a vendar tudi neiznejenjem in zlasti praktikom iz elektrotehniške stroke razumljivo razpravlja o vseh panogah teorije in prakse v elektrotehniko. To pot obravnava inž. Požen Radivoj velenapetost, inž. Sever Richard vzporedne stike kompleksnih uporov, inž. Murnik kompenzacijske v mejah gospodarnosti, inž. Slivnik Herbert upoštevanja vredne smernice pri zboru usmernikov, inž. Zilič pa razpravlja o visoko frekvenčni telefoniji po daljnovodih. Številko zaključujejo vprašanja iz prakse in drobne novice iz električnega gospodarstva.

— Vse samozaloznike in slikarje, ki so založili ali ilustrirali slovenske knjige, vljudno prosim, da se zgledajo v knjigarni Zužek v prehodu nebotičnika v sredo popoldne ali v četrtek dopoldne.

— Lepi binkoštni prazniki. Ze pred dnevi je vremenska napoved opozorila, da se bo za binkoštno praznike pojavil vdor vročine v naše kraje. Res je za oba binkoštna dneva vladala vročina, le kratek nočni dežek od nedelje na ponedeljek, ki je nekaj minut okoli štiriht jutraj padal ter je bilo v mestu namerjeno do 0.6 mm dežja, je v ponedeljek ozračje nekoliko ohladilo, da pozneje ni pritisnila tako močna vročina, kakor je vladala v nedeljo. Oba dneva sta bila pripravna za kopanje. Kopalci so prišli na svoj račun in imeli povsod svoje veselje. V nedeljo je bila dosežena najvišja dnevna temperatura +27.2 stopinje Celzija. To je bila doslej najvišja temperatura letošnji pomlad. V ponedeljek je bil zaznamovan dnevni temperaturni maksimum +26.4 stopinje Celzija. Tudi jutranja temperatura je bila oba dneva zelo visoka, v nedeljo +15.2 stopinje Celzija in v ponedeljek +15 stopinj Celzija. Barometer je v nedeljo dosegel stanje 764.8 mm, v torek jutraj pa stanje 759.2 mm.

— Nesreče na deželi. Na Rudniku bivajoči pleskar France Bitenc je padel z lestve in si zlomil desnico. — Posestnikov sin, 17-letni Alojzij Jurkovič, doma v Mateni, je nakladal hlode. Debel hlood mu je padel na desno nogo in mu je zdrobil. — V Stišni na Dolenjskem stanujoča zasebnica, 50-letna Angela Jakulova, si je pri padcu zlomila levo nogo.

— Brezvestna izkoriščevalka tuje nesreče. Pred kazenskim sodnikom-podincem na okrožnem sodišču se je razgrnila nečedna slika o brezvestni izkoriščevalki tuje nesreče. V Ribnici leta 1911. rojena Albina Sivec, ki jo Ribničani večjidel poznajo pod imenom Binca Rajhova, je izvalila večjo vsoto denarja in dva paketa pod pretno, da jo pošiljajo ti in ti sorodniki, ki so sedaj v zaporih in da bo denar in drugo ona sama na pravo mesto izročila. Dobil je od neke stranke 1000 lir kot podporo za dva mlada zapornika, od druge stranke pa 2 paketa in 100 lir za njegovo moža. Albina Sivec ni hotela sleparije priznati, obremenjevali pa so jo mnogi indici in zlasti priče. Zaradi raznih sleparij je bila že večkrat obsojena. Sedaj je dobila 8 mesecev strogega zapora.

Odšla je naprej. A pot se je vlekla, konca ni bilo. »Le kje je sreča doma?«, se je spraševala, hodila je

in naenkrat se je zvašala sredi gostega gozda. Bila je trudna in tako lačna — koščka koruznega kruha že davno ni bilo več.

»O, kaj bom obupovala«, si je rekla Maruška, »saj nisem prvič lačna in svet je tako lep. Tu šumlja potoček, umila se bom in napila.«

Iz Hrvaške

Spremembe v hrvaškem tiskovnem uradu. Na predlog glavnega ravnatelja za celokupno hrvaško državno propagando Kovačiča, je Poglavnik podpisal odlok, s katerim je namesto Ivana Bogdana postavljen za feča oddelka za hrvaški tisk Mijo Tolj, svoječastni urednik »Hrvaškega Lista« v Osijeku. Ivo Bogdan, ki je znan po svojih številnih ideoloških člankih o sedanjem ustaškem pokretu in vladavini v NDH ter po svojih komentarjih raznih Poglavnikovih govorov in izjav in polemikah s srbskim časopisjem, je, kakor znano, v zadnjem času prevzel mesto ravnatelja glavnega ustaškega glasila »Hrvatski Narod«.

Socialne akcije med tednom, posvečenim materam in otrokom. V tednu, ki je v NDH posvečen materi in otroku, bodo razne ženske ustanove in organizacije priredile več socialnih akcij. Tako je med drugim za ta teden dala hrvaška zdravstvena uprava na razpolago velike količine raznih vitaminov, ki jih otroci potrebujejo za normalen razvoj. Vitaminske preparate bodo dobile hrvaške matere po vseh hrvaških krajih. Razen tega bodo matere ta teden lahko nakupovale po ugodnih cenah razno otroško perilo in podobno.

Gostovanje sarajevskega gledališča v Zagrebu. Člani sarajevskega gledališča že več dni gostujejo v Zagrebu. Med drugim so pred zagrebškimi občinstvom uprizorili Nametkovo dramo iz mostarskega življenja »Praznik življenja«, ki je doživela v Sarajevu pri letošnji prvi predstavi velik uspeh.

V petek bo odprta v prehodu nebotičnika nova knjigarna Zužek Jože

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

† Ivo Bric. Dne 2. junija je umrl v Monte Spino v dolini Vipacco g. Ivo Bric, ugleden ne samo v bližnji, ampak tudi v daljni okolici. Bil je vzor katoliškega »značajnega moža«. Svojtčas je veliko delal na prosvetnem in združbenem torišču. Bil je star 46 let. Zapuščal ženo in sedem otrok. Za njim žalujejo ne samo njegovi svojci, ampak tudi številni prijatelji in znanci. — N. v m. p!

Z Gorenjskega

Sejem za plemenske bike. Pretekli teden je bil v Kranju sejem, na katerega so pripeljali 51 bikov in sicer 32 iz kranjskega, 13 iz radovljanskega in 6 iz kamniškega okraja. Devet bikov so odbrali, ostale pa prodajali na dražbi. Največ bikov so kupile občine. Potreba Gorenjske pa je s tem le delno krita, zato bo treba nakupiti nadaljnje bike na plemenskem ozemlju pingavske živine.

Umrla je na Golniku gdč. Antonija Rožičeva, v Kamni gorici pa je umrla ga. Marija Rozmanova-Bohinjčeva.

S Spodnjega Štajerskega

Urad za občinsko sestropomočnico v Juršincih pri Ptujju. Pred nedavnim so odprli v ptujskem okrožju že drugi urad za občinsko sestropomočnico, in sicer v Juršincih, medtem ko je bil pred tedni prvi tak urad ustanovljen v Podlehniku. Za občinsko sestropomočnico je bila postavljena gospa Berta Felgenhauer, ki bo dajala prvo pomoč pri nesrečah in raznih obolenjih in pomagala pri porodih. Krajevna skupina v Juršincih ima sedaj kar tri posvetovalnice za matere in otroke ter dva trajna otroška vrta, dočim bo žetveni otroški vrtec v kratkem ustanovljen.

160 štajerskih otrok je odpotovalo na morje. Dne 2. in 3. junija je odpotovalo 80 dečkov in 80 deklic iz vse štajerske v obmorsko okrevališče graške mestne uprave. Okrevališče se imenuje »Salvora« in je ob Adriji. Sprejme lahko 160 otrok. Letos so bili izbrani otroci iz vseh štajerskih okrožij, torej tudi iz Sp. Štajerske. Izbrani so bili slabotni otroci na predlog zdravnikov. — Okrevališče vodijo v zdravstvenem pogledu zdravniki in dve sestri Rdečega križa.

Bogoslovna knjižnica

V zbirki »Cerkvenih Očetov izbrana dela« je izšel nov zvezek:

SVETEGA CIPRIANA IZBRANI SPISI

II. del

Traktati, in diakona Pontija Ciprianova življenje

Poslovenil dr. Fr. Lukman

280 strani. Broš. L 50.—, vez. L 62.—

Naslednja knjiga bo biografija misijonarja Knoblarja

Založba ljudske knjigarne

v Ljubljani — Pred školijo 5, Miklošičeva 5

Drobna ljubljanska kronika

Gg. katehete ljubljanskih ljudskih in meščanskih šol prosí za letna poročila nadzornik za verouk.

Literarni večer Mare Tavčarjeve bo v četrtek, 17. junija ob 7 zvečer v franciskanski dvorani. Spored: 1. Cui: Impromptu — izjava na klavirju g. prof. Bizjakova. 2. V. Držaj: Mara Tavčarjeva — bere g. V. Držaj. 3. M. Tavčar: Mati, Tebi, ki rodiš, Oltar materinstva — bere g. Meta Pugljevca. 4. M. Tavčar: Baba na Sbrhelah — bere g. Držaj. 5. M. Tavčar: Stirijski letni časi — bere g. M. Tavčar. 6. Grieg: Erotika — izjava na klavirju g. prof. Bizjakova. 7. M. Tavčar: V sveti noči — bere g. V. Držaj. 8. M. Tavčar: Odeve življenja. Dedek piše dnevniki. Ljubezen — bere g. Meta Pugljevca. 9. M. Tavčar: Jesen. Ob smrti — bere g. V. Držaj. 10. Borodj: Nočurno — izjava na klavirju g. prof. Bizjakova.

Zadnja produkcija Šole Glasbene Matice v tekočem šolskem letu bo v nedeljo dopoldne, dne 20. t. m. Na tej produkciji bosta nastopila dva gojenca iz solopevskega oddelka, in sicer Korosec Ladko iz šole ravnatelj Beteta in ga. Vidmar Draga iz šole g. prof. Wistinghausnova. Ostali del sporeda po bosta izpolnila mladinski in solski zbor pod vodstvom ravnatelja Poliča. Produkcija se bo vsršla v veliki filharmonični dvorani. Začetek točno ob tri četrti na 10. Podrobni spored bo od četrtek dalje na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

Glasbena akademija v Ljubljani. Prva letna produkcija bo v petek, 18. t. m. ob 8.15 v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu so poleg komorne glasbe točke za petje, klavir, violončelo in klarinet. Predprodaja sporedov (po 3 in 1 liru) v knjigarni Glasbene Matice.

Spet ponavljamo, da uživanje zaščitenih tablet proti tifusu ne povzroča nikakih težav in nobene reakcije, pač pa tako cepljenje nudi za več mesecev varstvo pred obolenjem za to nevarno boleznijo. Opozarjamo tudi, da je treba tablete uživati na tešče, ker drugače tablete ne učinkujejo.

Muzej odprta na binkoštno praznike. Omenili smo že, da je bil letos 6. junija narodni muzej privrkat odprt za prost vstop po daljšem času. Druga leta so ja sezona prostega obiska muzeja začela že zgodaj pomladi, letos pa je bilo mnogo različnih notranjih ureditvenih del, ki niso dovoljevala, da bi poprej muzej odprli. Vse oddelke so načrtno in sistematično preuredili. Tudi na binkoštno nedeljo in binkoštni ponedeljek je bil muzej odprt za vse občinstvo. Obisk je bil zelo zadovoljiv. Mnogi hotri in botrice so peljali birmance v muzej, da so jim razkazali v splošnih potezah vse muzejske zanimivosti.

Ogjenj v Trnovem. V ponedeljek popoldne okrog tri četrti na šest je začel goriti na Česti v mestni log Jernejev kozolec. Ogjenj se je zaradi vetra hitro razširil. Gasilci so takoj prhiteli in kralju pogasili ogjenj ter s tem obvarovali gospodarsko poslopje, ki je bilo v nevarnosti. Baje so zazgali po neprevidenosti otroci.

Borovnice in češnje. Na binkoštni ponedeljek so pohitele mnogostevnine skupine ljubljanskega prebivalstva na razne kraje v gozdove, tako na Golovec in Rožnik. Povsod je bilo polno ljudi z lončki in košaricami. Pa tudi prebivalci Rudnika, Stepanje vasi in od drugod so odšli v gozd po borovnice. Mnogi so jih nabrali do 20 in več litrov. Nekateri so borovnice porabili doma, drugi so jih nabrali za prodaj. Ni čudno, da je bil prostor za gozdne sedeže v terek dobro založen z borovnicami. Ze zgodaj so prišle prodajalke z vrhancami košarami in posodami na trg. Vsaka je borovnice kaj hitro prodala. Na klopeh v sedmih vrstah so jih ženske prodajale po 5 lir liter. Gotovo je bilo samo na trgu, da ne pretiravamo, okoli 500 litrov tega sladkega gozdnega »sedeža«. Ljudje so v terek pridno kupovali češnje, ki so prišle iz Gorizije. Branjevali so dobili češnje v nadrobno prodajo. Pri branjevalih pa so lahko ljudje kupovali določeno množino češenj. Pri vseh branjevalih so se lepo izvrstili in vsakdo je bil zadovoljen z organizacijo prodaje češenj.

Gledališče

Opera:

Sreda, 16. junija ob 18.30: »Stari in mladi. Red A.

Četrtek, 17. junija ob 18.30: »Skupno življenje. Red četrtek.

Petek, 18. junija: zaprto.

Drama:

Sreda, 16. junija ob 18: »Vabovzetje B. D. M. Red sreda.

Četrtek, 17. junija ob 18: »Traviata, Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 18. junija ob 18: »Tiha voda. Red A.

Naznanila

RADIO. Sreda, 16. junija, 7.30

Slovenska glasba — 8 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 12.30 Piosče — 12.50 Poročila v slovensčini — 13.45 Napovi in romane — 13 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini — 13.12 Klasični orkester — 14 Poročila v italijansčini — 14.10 Koncert malega orkestra, vodi dirigent Stano Lesjak — 15 Poročila v slovensčini — 17 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 17.15 Koncert pianista Bojana Adamiča — 17.40 Koncert duo Adamič-Golob — 19 »Govorimo italijansko, poučjuje prof. dr. Stanko Leben — 19.50 Poročila v slovensčini — 20 Napoved časa. Poročila v italijansčini — 20.20 Orkester »Armonias, vodi dirigent Segurini — 21.15 Koncert ljubljanskega godalnške kvarteta (L. Pfeifer I. violina, A. Dermalj II. violina, V. Šušteršič viola, C. Sedlauer čelo) — 22 Predavanje v slovensčini — 22.19 Koncert Adamičevega orkestra — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Bleiweisova c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloska c. 47.

POIZVEDOVANJE. — Obročkan kanarček se je na binkoštno soboto dopoldne zadel v sobo št. 33 mestnega tehničnega urada na Nabrežju 20. septembra, kjer ga lastnik dobi.

Izgubila sem v soboto, 12. junija, na tramvajju Kolodvor—Višje vožjo vsoto denarja z denarnico vred. Poštenega najditelja vprašam, da izroči ta denar v upravi »Slovenca« proti nagradi.

Parliamo l'italiano!

Schema della XIX lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben mercoledì, il 16 giugno, ore 19.

LEZIONE DICIANOVESIMA

Comparazione

alto
(così) alto come; (tanto) alto quanto...
più alto di (che)
meno alto di (che)
il più alto di; altissimo

alta
(così) alta come; (tanto) alta quanto...
più alta di (che)
meno alta di (che)
la più alta di; altissima

alti
(così) alti come; (tanto) alti quanto...
più alti di (che)
meno alti di (che)
i più alti di; altissimi.

alte
(così) alte come; (tanto) alte quanto...
più alte di (che)
meno alte di (che)
le più alte di; altissime

NB! E il più alto di tutti i monti. — E il monte più alto.

buono più buono, migliore
cattivo più cattivo, peggiore
grande più grande, maggiore
piccolo più piccolo, minore

il più buono, benissimo, ottimo
il più cattivo, cattivissimo, pessimo
il più grande, grandissimo, massimo
il più piccolo, piccolissimo, minimo

Ho aspettato invano più di mezz'ora. — La carne mi piace più del pesce. — E tanto sciocco quanto sgarbato. — Il Belgio è più popolato che la Francia. — Era il meno sciocco tra gli altri. — E il più buono di tutti noi. — Roma è più vasta di Firenze. — E più facile dire che fare. — Era un uomo più vicino al cinquanta che al quaranta. — Il diamante è più duro dell'acciaio e del ferro. — Quanto più alti sono i

monti, tanto più profonde sono le valli (più alti sono i monti, e più profonde sono le valli). — Il maggiore dei suoi figliuoli aveva quattro anni più del minore. — La lotta economica fra le nazioni è più spietata della lotta militare fra le nazioni stesse. — In questa guerra l'aviazione ha dato il massimo aiuto alle forze di terra. — Più studio questa lingua, e più mi piace. — La chiesa è generalmente meno alta dei campanili. — Ieri il tempo era bellissimo. — L'esempio è più efficace che la parola. — Qual è il più alto monte d'Europa? Il Monte Bianco. — Aspettavano tempi migliori. — Tutti aspettavano il suo arrivo con la massima impazienza. — I mobili erano più belli che solidi. — Addio, carissima città, cara per le tue massime bellezze, cara per gli altissimi prezzi pagati nei tuoi alberghi. — Val più la pratica che la grammatica. — Nessun viaggiatore dolore che ricordarsi del tempo felice nella miseria (Dante).

Esercizi

1. Formate intere proposizioni di grado comparativo: Questo vino è ... Chianti. — Non ho mai veduto una commedia ... noiosa. — L'autunno è ... caldo ... l'estate. — In questo bicchiere c'è ... acqua ... vino. — Il platino è ... prezioso ... l'oro. — La bicicletta è ... veloce ... l'automobile. — I fiori sono ... belli ... utili. — E ... facile distruggere ... fabbricare. — Ho ... sonno ... fame. — L'olio è ... leggero ... l'acqua. — Il leone è ... feroce ... la tigre. — D'inverno i giorni sono ... brevi ... le notti. — Io sono di cinque anni ... mio fratello. — Il viaggio era ... faticoso ... divertente.

2. Formate il superlativo relativo: Prezioso (platino, metalli). — Forte (bove, animali domestici). — Calda (estate, stagioni). — Bella (sua moglie, quattro sorelle). — Dolce (limone, agrumi). — Lungo (febbrale, mesi).

3. Formate il superlativo assoluto: Il mare era tranquillo. — Il rischio era piccolo. — Era una grande prosciotta. — Questa è una stoffa fine. — Dietro il villaggio c'era una selva di alti alberi. — La salute è preziosa.

Tra natlensje besedilo je samo kijaž za vse one, ki sledo pouku italijansčine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredah za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje, vedno ob 19.

»Ne damo se!«

Sovražnik nam lahko poruši mesta, spomenike in vse stvaritve italijanskega genija, volje do neodvisnosti in življenja ne bo uklonil

Milan (DNB). Za tretjo obletnico, odkar je fašistična Italija šla v vojno, prinašajo »Relazioni Internazionali« pod naslovom »Ne damo se!« članek, v katerem beremo naslednje: Vsa Italija je postala en sam strelski jarek v prvi bojni črti, ki ga bomo brez ozira na žrtve branili do zadnjega, kakaj Italija s tem, da zmaguje v strelskih jarkih, brani svojo čast in življenje.

Kakor poudarja omenjeni ugledni italijanski list, je šla Italija v vojno tedaj, ko ni bilo za doseg narodnih ciljev na razpolago nobene drugega sredstva več, in ko je prišel trenutek, ko naj se odloči, ali mora res Italija postati država druge vrste. Danes dejstva potrjujejo, da je ta vojna za Italijo narodna nujnost. Danes italijanski narod dobro ve, kakšne namene ima sovražnik, in tudi dobro ve, kaj nasprotnik o njem misli.

V teh tridih časih, tako končuje člankar svoja izjavanja, skakor tudi v vseh tistih, ki jih utegne bodočnost še prinesiti, Italija odločno naznanja: Ne damo se! Sovražnik lahko uniči naša mesta, lahko razdene naše spomenike ter z zemljo zdravna čisto določene in stoletja stare stvaritve italijanskega genija, nikdar pa ne bo mogel ukloniti volje Italije do neodvisnosti in življenja.

Romunski notranji minister je podpisal dogovor med zastopniki Italije, Madžarske, Bolgarije, Hrvaške in Srbije, ki zadeva socialna zavarovanja bivše Jugoslavije.

Madžarski regent Horthy je imenoval armadnega generala Ludvika Czatyaja za obrambnega ministra namesto dosedanjega generala Nagyja, ki je na lastno prošnjo odstopil.

KINO UNION 22-21

Vroča ljubezen in diplomatske intrige so osnova filma

»Vihar nad zalivom«

V gl. vl.: Armando Falconi, Andrea Checchi, Adriana Benetti, Anneliese Uhlig in drugi

PREDSTAVE:

ob delavnikih: 15. 30, 17. 30 in 19. 30; ob nedeljah in praznikih: 10. 30, 15. 30, 17. 30, 19. 30

KINO MATICA 22-41

Film v najkrajših prirodnih barvah! Čudovito lepi posnetki »zlate« Praze! — Tragična zgodba deklice, ki jo je pogubilo velenje! Češki narodni ples in prizori iz »PRODANE NEVESTE«.

»Praga — zlato mesto«

V glavni vlogi KRISTINA ŠODERBAUM! Predstave ob 15, 17 in 19.15.

KINO SLOGA 27-30

Vrtoglava stvarnost današnjih gigantskih bojev v velofilmu

»Jekleni orli«

V glavni vlogi: Carl Raddatz, Hans Stelzer, Ernst v. Klippstein. — Režija: Karl Ritter. Predstave ob 14, 15.50, 17.40 in ob 19.30!

ŠPORT

Nogomet o binkošnih

Hermesovi stari poraženi, mladi pa so zmagali na mladinskem turnirju

Čeprav tokrat ni bilo prvenstvenega nogometnega sporeda, vendar ni dala fantom športna žilica miru, in tako so se dogovorili ljubljanski klubi za obilen spored, o katerem lahko poročamo samo na kratko. Vreme je bilo oba dneva športnikom naklonjeno. Manj pa občinstvo, ki se je podalo rajši na kratke izlete ali pa na praznične obiske.

V nedeljo so začeli v Šiški z mladinskim turnirjem. Najprej je zmagala mladina Hermesa nad mladino Zabjaka s 3:0, potem pa je mladina Viča spravila tesno zmago 1:0 nad mladino Marsa. V ponedeljek sta se spoprijela zmagovalca in premaganca. Moštev pa se je držala sreča, in tekmi kar nista hoteli preko neodločenega izida. Dan poprej poraženi enajstorici Marsa in Zabjaka sta igrali 1:1, žreb pa je odločil v prid Marsu. Vič in Hermes sta tudi opravila svoje finalno srečanje z 1:1, po podaljškju 10 minut pa je žreb prisodil zmago Hermesu.

Mars : Hermes 7:0 (2:0)

Ze večkrat smo zapisali o Marsu, da zna zaigrati, če hoče. Zadnjič nam igra Marsovec proti Ljubljani ni ugajala, nasprotno pa so večkrat kar presenečali z uspešnimi akcijami. Lahko rečemo, da so pokazali, kaj se pravi igrali koristni nogomet. Nič manj kakor sedemkrat so pretresli nasprotnikovo mrežo in dosegli visoko zmago. Gotovo pa ne bi bila številna razlika tako porazna, če bi bila Hermesova obramba vsaj malo bolj srečnih nog. Tako pa je padalo — v prvem polčasu dvakrat, potem pa še petkrat, in vtis je bil, da je bilo kar

ZAHVALA. Iskrena zahvala vsem, ki so me tožili ob prebrdki izgubi ljubljene soproga

Klinec Franca

Posebno zahvalo izrekam njegovim stanovskim tovarišem, sostanovalcem za poklonitev prekrasnih vencev, vsem, ki ste mu darovali cvetja in ga v obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Sveta maša zadušnica bo darovana dne 17. junija 1945, ob 8 zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 16. junija 1945.

GLOBOKO ZALUJOČA ŽENA

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5% A PREMI!

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Resp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davčine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponji, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Resp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

preveč golov. Marsovci so za to srečanje svoje vrste malo preuredili, in bodo verjetno ostali tudi v bodoče pri spremenjenih vlogah. O Hermezanih bi veljalo zapisati, da so se precej časa uspešno upirali, po prvem голу pa so preveč popustili ter igrali zdaj nerodno, zdaj malo-dušno. Ne zamerimo jim polne malhe golov, pač pa smo pričakovali, da bodo ostali borbeni in podjetni vse do konca. Tekmo je sodil g. Zajec.

Mladika : Tobačna tovarna 4:3 (2:2).

Na igrišču Mladike sta se spogledala stara rivala, od katerih igra zdaj Tobačna tovarna v prvem razredu. Mladika pa v drugem. Ampak Mladika je tudi tokrat pokazala, da ne bi bilo

prav nič narobe, če bi jo vzeli v tovarišijo najboljših. Ima pa smolo, da odpove, kadar gre za res, to je za kvalifikacijo ali za točke; na prijateljskih tekmah pa se obnaša kar prvorazredno, v sedanjem domačem smislu seveda. Pri Tobačni tovarni je bila nekaj časa dobra obramba, ko pa je ta popustila, je bila za njih tudi igra izgubljena. Od Mladikarjev velja tokrat pohvaliti Božota in Bergoča, ki sta ugajala tehnično, pa tudi po podjetnosti. Sodil je g. Makovec.

Ostali nogometni izidi: Mars rez. : Hermes rez. 2:2, Mladika rez. : Zabjak rez. 2:1, Mladika ml. : Tobačna ml. 1:0.

Romunija : Slovaška 2:2 (1:0). V Bukarešti so igrali mednarodno nogometno tekmo med Romuni in Slovaki, ki je končala z neodločenim izidom 2:2. Prireditelj je gledalo 30.000 oseb.

Hermes. Naprošajo se vsi lahkoatleti (moški in ženske), da se udeležijo članskega sestanka v sredo, dne 16. junija t. l. ob 18 v klubskih prostorih na igrišču.

Naročajte in širite »Slovenca« !

Dotrpela je v 86. letu starosti naša ljubljena mama, stara mama, prababica, teta in tašča, gospa

Marija Masnec

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 16. junija 1945, ob 5 popoldne v Žal, iz kapele sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. junija 1945.

Zalujoči ostali.

V sredi družinskih težkoč nam je umrla naša mama, gospa

ANGELA PAVLIN

roj. Simmer

Dočakala je starost 65 let. Pokopali smo jo na Jesenicah v ponedeljek, dne 14. junija 1945, popoldne.

Jesenice, Ljubljana, München, 15. junija 1945.

Zalujoči soprog Franc, Zora, Milena, hčerki; Oton, Franc, sinova, in družine.